

Protokoll

Leidandmed	EAA.2600.1.62
Kaader	4,5
Datum	05.05.1879
Protokoll number	2
Protokoll teema	8. Varavastased kuriteod; 9. Sõim ja vägivald
Märkused	Hakenrihteri juurde saadetud 7-mal Mail

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Mart	Jäämer		Kohtumees
Jaan	Kersa		Abikohtumees
Jaan	Selart		Abikohtumees
M.	Redlich		Kirjutaja

Kokku olid tulnud, kohtuwanem: **Mart Jäämer**

abiline: **Jaan Kersa**

-"- : **Jaan Selart**

kirjutaja: **M.Redlich**

Seletada oli **Roostaku Peter Naeres** tüli asi aea rajumise pärast **Eniwere** küla naestega. Et **Peter Naeres** isi kohtu käija oli, sepärast oli tema asemel kohtu järgmees: **Jaan Kersa** kohtu laudas.

An Pooman tuli ja nimetas, et nende al nimetud naeste mehed olla üks nädal enne Jüri pääwa mõisas karjasmaad kätte saamas käinud ja Herra olla ka lubanud. Teistkorda olla nemad Jüri pääwal mõisa läinud ja Herra olla küsinud: Mis naeses tahtwad? Tema olla ütlend: Meie tulime selle aea pärast ja tahame seda maad kätte saada, kus Herra need roikad paneb, meie tahame se aed maha rajuda. Herra olla ütlend: Sina ei sa mitte, teised saavad. Tema olla wastand: Mina ei tahagi, aga siis ei lase ma oma krundile kedagi läbi käija. Herra olla teda kolm korda maha lükkand, ja ütlend: Kasi mo hoowi pealt ära. Tema ütlend: Ma ei sa mitte, Herra wiigu mind hobosega ära.

Selle peale olla tema ja teised naesed, **Wio Koppel**, **Liisa Mustkiwi**, **Mari Sõrm** ja **Mari Wõeras** tulnud ja aeda maha rajunud.

Siis olla **Roostaku Peter Naeres** suure käraga tulnud, kiwi olla peos olnud ja

selle nende ette maha wisand, mis aga kellegi pihta ei ole läinud ja ütlend: "Ma tahan teitid kuradid tappa." Herra on mulle ütlend: Wõtta kaks meest ja kaks püssi ja lase neid maha.

Peale selle olla tema An Poomann kallale tulnud ja teda aea peale maha rõhunud ja seal teda mudinud, lubanud teda tappa ja upputada ja hammastega tema sõrme närinud tema kirwe ära wõtnud ja wasto kiwi puruks lõõnud.

Siis olla tema **Wio Koppel** kallale läinud ja tahtnud tema kirwest käest ärawõtta, aga ei ole mitte saanud, siis olla tema kirwe warreotsaga tema wasto rindu otseti peksnud.

Teiste kallale ei olla tema mitte läinud. Peale selle olla nemad mõisa läinud, aga Herra olla neid mitte ette wõtnud.

Roostako Peter Naeres sai wastusele wõetud ja tema käest päritud, aga **Peter** ütles: "Se on keik wale." Nemad on keik minu peale. Tema ei olla neid mitte ähwardand tappa ega upputada, ega mitte ka püssiga lasta. Ei Herra olla seda ka mitte käskinud, waid tema olla neid aga keelama läinud, siis olla **An Poomann** temale wasto tulnud kirwes püsti peos. Tema olla kirwe kätte saanud, eemale läinud, umbes arwata 30 sammo ja seal wasto kiwi lõõnud ja liiwa auko wiskand. Pärast selle ei olla tema kellegi ligi saanud, waid olla mõisa läinud ja Herrale nimetand, et naesed on aea maha rajunud.

Kui nemad teistkorda jälle on rajunud, ei olla tema nende ligigi saanud.

Rendi olla tema selle maa tükki eest juba Märtsi ku sees wälja maksnud.

Nemad said suud suud wastowõetud, aga sellest ei tõusnud mingisugust ilmsiks, mis üks ütles, seda teine salgas.

Naesed nimetasid kül mõned pealtnägijad sealt oma külarahwast, aga **Peter** ütles neid wiha pärast tema wasto tunnistawad.

Kohusmõistis: Et se tüli asi suurem on, kui walla kohus seletada woib, saab seda Keiserl **Läänemaa Hakenrihteri Herra** seletada palutud, mis peale se protokoll maha kirjutud sai.

Kohtu wanem: M.Jäämer   XXX

                    abiline: Jaan Kersa   XXX

                    -": Jaan Selart   XXX

kirjutaja : M.redlich